

Delfoi-kierrosten paneeleihin osallistuville osoitettavien kysymysten laadinta

- **asiakas**

- keitä asiakkaat/asiakasryhmät ovat ja mistä tulevat,
- paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen, globaali;
- oppimisen ja osaamisen kehittymisen keinot

- **politiikka ja talous,**

- Mitkä tekijät tai muutokset vaikuttavat opiston talouteen tai toiminnan harjoittamiseen?
- esim. asiakkaat, omistajataho, OPH, OKM, hallitus, eduskunta, EU
- Mitä vaikutuksia lainsäädännön muutoksilla on opiston toimintaan?
- esim. työaika, tasa-arvo tai kuluttajan suoja.

- **teknologia**

- Digitalisaatio, tekoäly, etäopiskelu
- Millä tavalla teknologinen kehitys vaikuttaa opiston toimintaan?
- Luoko se uusia mahdollisuuksia?

- **ympäristö**

- Miten ympäristötekijät vaikuttavat oppilaitoksen toimintaan?
- Luonto, fyysinen ja sosiaalinen ympäristö, ml. toimitila

- **henkilöstö ja palvelut**

- Osaaminen, riittävyys, vaihtuvuus, käytetyt menetelmät yms.
- Johtaminen
- Muuttuuko opiston opetustarjonnan sisältö ja miten?
 - mitä olemassa olevasta tarjonnasta lisätään?
 - mitä olemassa olevasta tarjonnasta vähennetään?
 - mitä olemassa olevasta tarjonnasta poistetaan kokonaan?
 - mitä aivan uudenlaista tarjontaa tuotetaan?

1. teknologia

Digitalisaatio, tekoäly, etäopiskelu

Millä tavalla teknologinen kehitys vaikuttaa opiston toimintaan?

Luoko se uusia mahdollisuuksia?

- Tekoäly
 - Koulutukset opiskelijoille ja opiston työntekijöille
 - Miten voi hyödyntää
 - Tietoturva
 - Kriittisyys – mikä on totta?
 - Edut/haitat
- Etäopiskelu tulee lisääntymään
 - Miten yhdistetään pedagoginen ja teknologinen osaaminen?
Yhteistyökumppanit?
- Teknologia ja tasa-arvo?
 - Hinnat laitteille etc.
- Kesäisin (loma-ajat) etäopetus hyvä vaihtoehto
- Kunta- ja maan rajat (Valtakunnallinen E-opisto?)
- Menetämmekö jotain tärkeää etäkursseilla → yhteisöllisyys?
- Teknologia voi tarjota turvallisen oppimisympäristön (terveystekijät)

1. teknologia

Digitalisaatio, tekoäly, etäopiskelu

Millä tavalla teknologinen kehitys vaikuttaa opiston toimintaan?

Luoko se uusia mahdollisuuksia?

- Onko yhteisöllisyys tarpeellista?
- Teknologia ei mahdollista yhteisöllisyyttä
- Miten yhdistetään pedagoginen ja teknologinen osaaminen lähiopetuksessa ja etäosaamisessa?
- Opettaja yhdistää pedagogiikan ja teknologian kaikissa opetusmuodoissa.
- Mitä tekoäly mielestäsi voisi tulevaisuudessa mahdollistaa?
- Tekoälyllä luodaan uusia tapoja opettaa ja oppia.
- Robotti korvaa opettajan.
- Mitä tehtäviä ja töitä teknologia korvaa kansalaisopistossa?
- Älylaitteiden hyödyntäminen aiheuttaa älyttömyyttä.
- Mihin tarvitaan älyä v. 2030 kansalaisopistossa?

2. asiakas

keitä asiakkaat/asiakasryhmät ovat ja mistä tulevat, paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen, globaali; oppimisen ja osaamisen kehittymisen keinot

- Nykyiset asiakasryhmät pysyvät
- Lisää maahanmuuttajia – osuus väestöstä lisääntyy Hyvä sana kiertää.
- Nuoret mukaan TPO:n kautta – polku muihin opintoihin
- Opintopistekurssien merkitys kasvaa – yksilöllinen hyöty (itsetunto, työnhaku tai opiskelu)
- Yksinäisyyttä kokevat mukaan
- Verkkokursseja hieman enemmän ja etäopetusta, mutta pääpaino lähikursseilla – kohtaamiset
- Erityistä tukea tarvitsevien huomioiminen, miten saavutetaan ja tuetaan? Omia ryhmiä vai tukea?
- Maahanmuuttajataustaisia opettajia → tuovat myös oppilaita maahanmuuttajista
- Markkinointi/tiedoksi maahanmuuttajille?
- Koulujen opetussuunnitelmaan tietoutta kansalaisopistoista
- Miten muutetaan mielikuva kansalaisopistoista?
- Antikuplautuminen
- Elämän nivelvaiheet
- Vaikuttaja-agenttien merkitys
- Asiakas – opettaja (vertaisryhmä)
- Rahoitus määräytyy hyötyvien asiakkaiden mukaan

2. asiakas

keitä asiakkaat/asiakasryhmät ovat ja mistä tulevat, paikallinen, alueellinen, valtakunnallinen, globaali;
oppimisen ja osaamisen kehittymisen keinot

- VST palauttaa Suomen sivistyksen tielle ja yhteen hiileen puhaltamisen kulttuuriin. Pidetään kaikki mukana!
- Yritykset ja oppilaitokset haluavat kansalaisopistot yhteistyökumppaneiksi
 - Tilauskoulutukset, opintopistekurssit yms.
 - Miksi yritykset ja oppilaitokset haluaisivat tehdä yhteistyötä?
- Kansalaistaidot ovat edellytys aktiiviselle kansalaisuudelle ja yhteiskuntarauhalle. KAPOS
 - Millä tavalla kansalaisopistot voivat edistää aktiivista kansalaisuutta ja yhteiskuntarauhaa?

3. politiikka ja talous,

Mitkä tekijät tai muutokset vaikuttavat opiston talouteen tai toiminnan harjoittamiseen?

esim. asiakkaat, omistajataho, OPH, OKM, hallitus, eduskunta, EU

Mitä vaikutuksia lainsäädännön muutoksilla on opiston toimintaan?

esim. työaika, tasa-arvo tai kuluttajan suoja.

- Tilakustannukset
- Arvot vs. ylläpitäjän talouspaineet
- Erilaiset rahoituskanavat (sponsorit, suuntaviiva, VOS) → Vaikutukset kurssivalikoimaan
- Paineet kurssimaksujen nostoon
- Nuorten koulutususkon hiipuminen
- Sponsorit ”kummina” nuorelle tai maahanmuuttajalle – kummioppilas voisi olla pienituloisen syystä tai toisesta
- Maksa 1 stipendi tai pitkäaikainen sponsorointi
- Suomalainen sivistyksen taso hiipuu, mikä aikanaan nostanut Suomen esim. kirjasto, peruskoulu, tasa-arvo, yleissivistys
- Miten korjataan asenteet?
- Sukupolvien kohtaamiset? Tietoa ja kokemuksia.

3. politiikka ja talous,

Mitkä tekijät tai muutokset vaikuttavat opiston talouteen tai toiminnan harjoittamiseen?

esim. asiakkaat, omistajataho, OPH, OKM, hallitus, eduskunta, EU

Mitä vaikutuksia lainsäädännön muutoksilla on opiston toimintaan?

esim. työaika, tasa-arvo tai kuluttajan suoja.

- Jokainen kuntapäättäjä sitoutuu osallistumaan kansalaisopiston toimintaan kerran valtuustokauden aikana. Ymmärrys kasvaa.
- Päättäjien mukaan niillä, jotka käyvät kansalaisopistoissa on varaa käydä kursseilla (oletus).
- Tärkeää olisi saada opistoihin juuri ne, kenellä ei ole varaa. Miten vaikutetaan päättäjiin?
- Alumnit?
- Kuinka löytää tasapaino VST-arvojen ja ylläpitäjän talouspaineiden välillä?
- Miten tilakustannusten nousu vaikuttaa opetuksen laatuun ja järjestämismahdollisuuksiin?
- Tilojen tehokas yhteiskäyttö ja aikataulutukset pitävät kustannukset kurissa.
- Päättäjien oletus on, että kansalaisopistoissa opiskelee vain hyväosaiset. Miten käsitys muutetaan? → faktat
- Tutkimustulokset ja asiakaskokemukset todistavat päättäjille ”yksinäisten ja sinnittelijöiden” kokemat hyödyt.
- Millaisia erilaisia rahoituskanavia tulevaisuudessa on?
- Uutena rahoitusmuotona yritysten stipendi-, sponsorointi-, tai kummitoiminta
- Kansalaisopistot ovat laadukkaita, arvostettuja ja luotettavia tilauskoulutusten tuottajia.
- Tuottavuus = hyvinvointi = sos.tuottavuus
- Mikä arvo on harrastuneisuudella? Ja missä aineissa?
- TPO:n arvo?

4. ympäristö

Miten ympäristötekijät vaikuttavat oppilaitoksen toimintaan?

Luonto, fyysinen ja sosiaalinen ympäristö, ml. toimitila

- Tavoitteena v. 2030 kuntalaiset ovat ympäristötietoisia/-tietoisempia opiston ansiosta
- Väestön rakenne → kurssirakenteen monipuolistuminen
 - Ikä
 - Maahanmuuttajat
 - Opettajien taustan monipuolistuminen
- Opistojen määrä vähenee
- Osa opistoista yhdistyy esim. II asteen oppilaitosten kanssa tai kuntayhtymien kanssa
- Ympäristönäkökulman näkyväksi tekeminen myös päättäjille
- Yhteisötalot /alueolohuoneet/asukkaiden kerhotilat (asuinalueilla) oppimisen paikkoina

4. ympäristö

Miten ympäristötekijät vaikuttavat oppilaitoksen toimintaan?

Luonto, fyysinen ja sosiaalinen ympäristö, ml. toimitila

1. Käytössämme olevat toimitilat ovat vähentyneet v. 2030 → Miten teemme toimitilayhteistyötä muiden kanssa? Yhtä laadukkaasti kuin omissa tiloissa.
 2. Kuntalaiset ovat ympäristötietoisempia v. 2030 → Miten kansalaisopistot ovat vaikuttaneet tähän?
 3. Päättäjät ovat tiedostaneet opiston merkityksen, ympäristötietouden ja -taitojen välittäjänä → Millä keinoin?
 4. Opistojen määrä on vähentynyt 2030 → Miten turvataan tasavertaiset opiskelumahdollisuudet? Asuinpaikasta riippumatta.
 5. Väestörakenne on muuttunut 2030
 - Ikääntyvien osuus lisääntynyt
 - Asiakasryhmät monipuolistuneet
- Miten opistot ottavat tämän huomioon suunnittelussa ja toiminnassa?
- Mitä merkityksellisyyden tunteita voidaan välittää tai menetetään teknologian myötä
 - Lisää valinnan mahdollisuuksia osallistumiseen hyvä?/huono?
 - Kestävyys → etäopinnot säästävät aikaa / vähentää matkustamisen tarvetta
 - Osaamisen kehittyminen:
 - Keskittymiskyky → tukeminen
 - Lukutaito
 - Onko v. 2030 asiakas aktiivisemmin kurssien suunnittelussa?
 - Mistä asiakas saa tiedon kursseista?

5. henkilöstö ja palvelut

Osaaminen, riittävyys, vaihtuvuus, käytetyt menetelmät yms.

Johtaminen

Muuttuuko opiston opetustarjonnan sisältö ja miten? mitä olemassa olevasta tarjonnasta lisätään?

mitä olemassa olevasta tarjonnasta vähennetään? mitä olemassa olevasta tarjonnasta poistetaan kokonaan?

mitä aivan uudenlaista tarjontaa tuotetaan?

- Tuntiopettajat?
 - Osa-aikaisuus voi houkutella
 - Jaksaminen
 - Korvaukset (työttömyysturvamuutokset)
 - Merkityksellisyys /motivointi
 - Ideointi/uudistuminen
 - Aikuisopiskelijat valttina
 - Osallisuuden lisääminen
- Tasa-arvoinen ja turvallinen kohtaamispaikka
- Opetustarjonta vs. kysyntä
- Kurkseista kohtaamiseen (muu toiminta kuin opetus)
- VOS?
- Maahanmuuttajat (opettajaresurssina)
- Rajapinnat
- Tekoäly (palvelujen tuottaminen taustalla)
 - It-johtaminen, medialukutaito
- Sukupolven vaihdos (uhka vai mahdollisuus)
- 2030 talouden arvot vs. VST-arvot
- Vapaaehtoinen tuntiopettajana
- Itseohjautuvat ryhmät + open tutorointi
- Tehtävänkuvat monipuolistuvat → nykyiset eivät vastaa tarvetta

5. henkilöstö ja palvelut

Osaaminen, riittävyys, vaihtuvuus, käytetyt menetelmät yms.
Johtaminen

Muuttuuko opiston opetustarjonnan sisältö ja miten?

mitä olemassa olevasta tarjonnasta lisätään?

mitä olemassa olevasta tarjonnasta vähennetään?

mitä olemassa olevasta tarjonnasta poistetaan kokonaan?

mitä aivan uudenlaista tarjontaa tuotetaan?

- Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten opettajien lisääntyminen
- Alueiden eriytyminen (myös kaupunkien sisällä) → koulutustarve erilainen
- Kansalaisopistobussi kylille kiertämään

Saavutetut toimitilat → autottomuus (häh?
Kyllä pitkät välimatkat)

- Toimitilat vähenevät määrällisesti
- Yhteistyö lisääntyy eri koulumuotojen välillä ja kesken
- Isot koulukampukset ja tilojen tehokas käyttö lisääntyy
- Ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen kestävyys on huomioitu **läpileikkaavasti opiston koko toiminnassa**
- Kokemuksellisuus ja elämyksellisyys kekekurssien toteutuksessa
- Monimuotoiset oppimisympäristöt

5. henkilöstö ja palvelut

Osaaminen, riittävyys, vaihtuvuus, käytetyt menetelmät yms.

Johtaminen

Muuttuuko opiston opetustarjonnan sisältö ja miten? mitä olemassa olevasta tarjonnasta lisätään?

mitä olemassa olevasta tarjonnasta vähennetään? mitä olemassa olevasta tarjonnasta poistetaan kokonaan?

mitä aivan uudenlaista tarjontaa tuotetaan?

1. Opisto on 2030 tasa-arvoinen ja turvallinen kohtaamispaikka niin opettajille kuin opiskelijoille
2. Johtaminen on uudistunut v.2030
3. Sitoutuneiden tuntiopettajien rekrytointi on vaikeutunut
4. Talous- ja tehokkuusajattelu määräävät toimintaa v. 2030
5. Opiston palvelutarjonta on monipuolistunut v. 2030
6. Vapaaehtoisuus, itseohjautuvuus ja tutorointi/mentorointi ovat tapa järjestää opetusta v. 2030
7. VST:n rahoitusmuodot ovat muuttuneet v. 2030
8. Opistot toimivat hyvinvointialueiden ja maahanmuuton rajapinnassa

1. Miten opisto on 2030 tasa-arvoinen ja turvallinen kohtaamispaikka niin opettajille kuin opiskelijoille?
2. Millaista johtamista 2030 vaaditaan?
3. Miten ja mistä löydät asiantuntijatuntiopettajat 2030?
4. Miten humanistiset VST-arvot voivat korvata talouden vallitsevat arvot?
5. Miten opisto voi toimia kohtaamispaikkana muuten(kin) kuin kursseina?
6. Onko vapaaehtoisuus, itseohjautuvuus ja tutorointi/mentorointi tapa järjestää opetusta v. 2030?
7. VST:n rahoitusmuodot 2030?
8. Roolit maahanmuuton ja esim. hyvinvointialueiden ohessa ja välissä?